

OLIV.PODA_COOP - MILLORA DE LA RENDIBILITAT I L'EFICIÈNCIA, EN L'ÚS D'AIGUA DE L'OLIVAR TRADICIONAL A CATALUNYA, MITJANÇANT UNA NOVA TÈCNICA D'ESPORGA TOTALMENT MECANITZADA

Maig 2025

Fitxa inicial

RESUM

La superfície de oliverar a Catalunya es de 114.272ha, representant casi un 15% de la superfície agrícola catalana total. Actualment més d'un terç d'aquestes plantacions es troben en estat d'abandonament o semi-abandonades degut a la falta de productivitat i a l'augment significatiu dels costos de producció dels últims anys.

L'esporga és una de les actuacions de manteniment del cultiu que representa un major efecte sobre la productivitat de les plantacions, juntament amb la recol·lecció, ja que requereix de gran quantitat de mà d'obra especialitzada, suposant mes del 65% dels costos de producció.

Aquest Grup Operatiu proposa l'aplicació i estudi de una nova tècnica de poda total mecanitzada a vàries de les principals zones oleícoles de Catalunya. Per poder d'aquesta manera, determinar la seva eficàcia en la optimització del creixement vegetatiu i la producció de plantacions intensives i tradicionals a comparació amb la poda manual.

01. Objectius

Es realitzaran tres assajos en tres zones amb activitat oleícola important: el Baix Camp, Terra Alta i Baix Ebre-Montsià, i amb tres varietats de oliva diferents: Arbequina, Empeltre i Morrut, amb l'objectiu d'avaluar l'aplicació d'esporga totalment mecanitzada en front de l'esporga manual.

Els objectius del projecte es centren en:

- Reduir els costos de producció del cultiu d'oliverar a través de la reducció de mà d'obra en les tasques d'esporga i recol·lecció.
- Millorar la rendibilitat de les plantacions d'oliverar.
- Augmentar la producció d'oli per superfície de cultiu reduint el període d'alternança productiva.
- Avaluar i quantificar l'efecte a mig i llarg termini en la producció, creixement vegetatiu i estat sanitari de les oliveres
- Avaluar i quantificar l'efecte en la sostenibilitat i característiques comercials del fruit i de l'oli d'oliva obtingut

02. Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Per a l'execució del projecte es realitzaran assaigs de poda i recol·lecció a les diferents parcel·les, a més d'un estudi de l'estat hídrics dels arbres:

- 1. Establiment, manteniment i conreu dels assaigs**, per disposar de condicions reals de l'adaptació del conreu d'olivera a les principals zones i varietats oleícoles de Catalunya
 - a. Esporga manual i mecànica a cada finca
 - b. Gestió de les restes d'esporga
 - c. Collita dels fruits a final de campanya
- 2. Control de camp dels assaigs d'Esporga Totalment Mecanitzada** per obtenir informació objectiva i en condicions reals
 - a. Control d'esporga i maneig de les restes
 - b. Control de collita
 - c. Caracterització morfològica i comercial del fruit i qualitat de l'oli
- 3. Avaluació de l'estat hídric de les diferents varietats i sistemes de poda a través de teledetecció**
 - a. Adquisició de imatges multiespectrals i tèrmiques amb dron
 - b. Estimació de propietats biofísiques, i transpiració de l'olivera
 - c. Mesures de potencial hídric de la fulla
 - d. Mesures de vigor vegetatiu
- 4. Anàlisi de dades, estudi estadístic i discussió de resultats**

- a. Recopilació i càlcul per a la confecció de matrius de dades
- b. Anàlisi estadístic dels resultats
- c. Discussió de resultats amb els tècnics de les empreses participants i l'empresa promotora del sistema d'esporga

- Disposar de informació sobre la petjada de carboni i els índexs de sostenibilitat de cada sistema d'esporga
- Disposar de dades objectives per a la correcta recomanació de la tècnica d'Esporga Totalment Mecanitzada.
- Avaluació de la resposta hídrica de cada varietat front als diferents sistemes d'esporga.
- Conèixer amb fiabilitat estadística la viabilitat i limitacions del sistema.

03. Resultats esperats i recomanacions pràctiques

- Determinar en condicions reals de camp el rendiment d'olivera mitjançant diferents pràctiques d'esporga

Líder del grup operatiu

AGRÍCOLA DEL CAMP SANTA BÀRBARA, SCCL

Web: <https://grusco.cat/es/>

Correu-e corporatiu: cardona@grusco.net

Altres membres del grup operatiu (perceptors d'ajut)

AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT DE LA SELVA DEL CAMP, SCCL (COSELVA)

Web: <https://coselva.com/ca/>

Correu-e corporatiu: jroig@coselva.com

UNIÓ FRUITS, SCCL

Web: <https://unio.coop/>

Correu-e corporatiu: unio@unio.coop

Coordinador del grup operatiu

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRÀRIES DE CATALUNYA (FCAC)

Web: <https://www.cooperativesagraries.cat/>

Correu-e corporatiu: rdi@fcac.coop

Centre tecnològic del grup operatiu

INSTITUT DE RECERCA I TECNOLOGIA AGROALIMENTÀRIES (IRTA)

Web: <https://www.irta.cat/>

Correu-e corporatiu: ester.badia@irta.cat / JFrancisco.hermoso@irta.cat

Àmbit territorial d'aplicació

Província/es: Tarragona

Comarca/ques: Terra Alta, el Baix Camp i Baix Ebre-Montsià

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

☒ Sistema de producció agrària	☐ Silvicultura
☒ Pràctica agrària	☒ Gestió de l'aigua
☒ Equipament i maquinària agrària	☐ Clima i canvi climàtic
☐ Ramaderia i benestar animal	☐ Gestió energètica
☐ Producció vegetal i horticultura	☐ Gestió de residus i subproductes
☐ Paisatge / Gestió del territori	☐ Gestió de la biodiversitat i del medi natural
☐ Control de plagues i malalties	☐ Qualitat alimentària / processament i nutrició
☐ Fertilització i gestió dels nutrients	☐ Cadena de subministrament, màrqueting i consum

Actuació del Pla estratègic de la PAC 2023-2027 cofinançada per:

☐ Gestió del sòl	☐ Competitivitat i diversificació agrària i forestal
☐ Recursos genètics	

Contribució del projecte a les Estratègies de la UE

☐ Assolir la neutralitat climàtica
☐ Disminuir l'ús global i el risc dels plaguicides químics
☐ Fomentar l'agricultura ecològica i/o l'aqüicultura ecològica
☐ Reduir l'ús d'antimicrobians en animals de granja i en l'aqüicultura
☐ Reduir les pèrdues de nutrients i l'ús de fertilitzants, mantenint simultàniament la fertilitat del sòl.
☒ Millorar la gestió dels recursos naturals utilitzats en l'agricultura, com l'aigua, el sòl i l'aire
☐ Protegir i/o restaurar la biodiversitat i els serveis ecosistèmics en els sistemes agrícoles i forestals
☐ Restituir la superfície agrària constituïda per elements paisatgístics de gran diversitat
☐ Facilitar l'accés a internet de banda ampla ràpida a les zones rurals
☐ Millorar el benestar dels animals
☐ Fomentar la forestació i la reforestació respectuoses amb la biodiversitat

Altra informació del projecte

Pressupost total del projecte: 224.984,87 €

Finançament DARPA: 104.044,89 €

Finançament UE: 78.490,01 €

Finançament propi: 42.449,97 €

Convocatòria 2023

Inici del projecte: 2024

Estat actual: En execució

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

Accions de divulgació i difusió del sistema d'Esporga Totalment Mecanitzada:

- Organització de 3 jornades tècniques de transferència
- Materials de difusió com infografies i/o vídeos
- Publicació dels resultats en revistes tècniques del sector
- Material gràfic per difusió web i xarxes socials